

Приступна беседа Епископа јегарског Нектарија

Ваша Светости, господо архијереји, браћо свештеници, преподобно монаштво, христољубиви народе, најдража дјецо,

У тренутку кад вријеме уступа мјесто вјечности, када немушто даје предност словесном, кад смртник треба да се огледне у Бесмртноме, као на филмској траци смјењују се слике мог живота преда мном.

У епископској служби у коју сам управо посвећен, јасно видим и разазнајем ниједи глас: „измјерен си на мјерила, и нашао си се лак“ (Дан 5, 27). Стога како да не будем ужаснут чињеницом да дар архијерејске благодати човјек никад не може да заслужи, али и да се изволе Духу Светоме и најсвештенијем Архијерејском Сабору наше свете Цркве да ме, и поред слабости својствених земнороднима, изаберу за ову небоземну службу?

Како да проговорим а да не замуцам и шта да кажем а да не одјекне празнином?

Али благодат Духа Светога, која се данас као на дан Педесетнице излила на свако тијело (Дела 2, 17) овог сабрања, вапије да попут Светог Игнатија и у мени проврије вода жива и жуборећа¹ и пружи ми ријеч, да снагу и дарује мудрост да глинене уста буду разглас ванвременој ријечи Божјој.

Тиме, а још више чињеницом да се епископ поставља да саслужујући Христу полаже живот у служењу малој браћи и сестрама Његовим, неизмјерно сам благодаран Богу, Који свагда људске немоћи исцјељује и недостатке допуњује, Који ми очинском љубављу Ваше Светости и светитељском сагласношћу браће архијереја повјерава ову најузвишенију службу под сводом небеским.

Од срца захвалан на овом богочовјекољубивом повјерењу и осокољен њиме стајем пред све вас – пуноћу Цркве Христове, мог многострадалног а љубљеног рода српског – и псалмопојчевом вјером у Бога, Који безусловно воли човјека, исповједам: *„Куда ћу поћи од Духа Твога, и од лица Твога гдје ћу побјећи? Ако узмићем на небо, Ти си тамо; ако сићем у ад, присутан си; ако узмем крила своја ујутро и настаним се на крајевима мора, и тамо ће ме рука Твоја водити, и прихватиће ме десница Твоја“* (Пс 138, 7-10).

Њит исте вјере у свој својој пуноћи пројављује се у Новозавјетном откривењу Светотројичног Бога љубави. Тиме неизрецива и несхватљива Тајна Свете Тројице постаје источник хришћанске вјере из којег извире сва истина Цркве Божје, али и увор којем се враћа.

Отуд молитва Свети Боже, Свети Крепки, Свети Бесмртни, помилуј нас! изражава овај средишњи значај који за човјека и егзистенцију творевине има истина о Светој Тројици. Овим постаје јасно и оправдано огњено настојање богомудрих људи Цркве за чистоту исповједања и одбрану те истине. Њоме се човјеку открива мистерија међуличног односа Оца и Сина и Светога Духа, који се кроз искуство Цркве сабране на Евхаристију пружа рођенима водом и Духом као начин властитог живота. Причешћујући се Тијелом и Крвљу Господњом, човјек постаје баштиник живота вјечнога и онај који опитно зна и свједочи: Нераздјеливој Тројици, поклањамо се, јер нас је Она спасла.

Ову истину о Једноме триличносном Божанству и о свецијелом човјеку Црква непрекидно исповиједа, превасходно, кроз свето Крштење, Миропомазање и Причешће, али и свеукупни светотајински живот. Чува је у свијести вјерних проповијеђу Отаца и Учитеља и крвљу Мученика. Управо је она нагнала Петра да исповједи: *„Господе, коме ћемо отићи? Ти имаш ријечи живота вјечнога!“* (Јн 6, 68), али и да буде надахнуће неизбројивом мноштву оних који су у свом срцу осјетили призив да се осмјеле, ступе у клир и служе Господу *„са страхом и радују Му се с трепетом“* (Пс 2, 11) не

заборављајући притом другог човјека, нашег брата и сестру, због којих Богочовјек Христос постаје Првосвештеник будућих добара.

Отуд је тајна Светотројичне љубави истинско огледало ахијерејскога служења: да љуби као Отац, да се жртвује попут Сина и да усрдно служи, налик Духу Утешитељу.

Нама људима свесавршена љубав Свете Тројице доступна је једино кроз Богочовјека Христа Који је као – Прворођени међу многим браћом, *„дошао да дарује им живот вјечни“* (Јн 17, 2) и да га *„имају у изобиљу“* (Јн 10, 10).

На Голготској горкој стијени Он постаје Велики Архијереј и свједок љубави која је јача од смрти. То је јемство да *„није дошао да му служе него да служи“* (Мк 10, 47); да безостатним служењем *„испуни Писмо и сваку правду“* (ср. Мт 3, 15) јер κένωσις Његов – Литургија је Коју Он служи и на којој Себе Приноси на жртву живу и свеобухватну за живот свијета. То је Христос Спаситељ, а Његова жива икона на земљи јесте епископ који на мјесту Божјем стоји, како учи Свети Игнатије Богоносац.

Ако је Христос Нада безнадежнима, Спаситељ витланима буром, Пријатељ сиротима, Састрадалник патницима и свима Слуга – а јесте, онда је и епископ дужан да поучава, тјеши, љубављу враћа истинску наду, састрадава са патницима, да тугује са тужнима, а радује се са радоснима, да свагда и свима буде слуга.

Ја сам, вели Господ, Пастир добри. Пастир добри *„живот свој полаже за овце“* (Јн 10, 11). Зар архипастирски штап који добија на хиротонији не опомиње епископа да је дужан врлинским животом да неуспављиво бдије над стадом које му Бог повјерава, да га напаса истином, вјером и љубављу, а ако затреба буде спреман и да умре за наслијеђе Христово?

Зато није чудно што нас подузима језа и намеће нам се питање: хоћемо ли „као људи који имају слабости“ (Јевр 7, 28) успјети одговорити призиву Божјем и очекивањима Цркве Његове?

У овај дан, којим ће се све вредновати у мом даљем животу, опомињем се ријечи Светог апостола Павла и молим да живим – не више ја, него у мени живи Христос (Гал 2, 20) и да поред свих својих немоћи ипак све могу у Христу који ми моћ даје (Фил 4, 13). Покоравајући се вољи Господњој са усрђем вапијем: Твој сам Спаситељу, спаси ме! Помози ми да дјело Твоје, непостидно вршим на земљи.

„Ево слушкиње Господње“, кликтала је Пречиста док је прихватала да постане сарадник у Икономији спасења свијета. Поучен Њеним примјером да се у послушању крије тајна спасења и да Бог љуби оне који смјерно врше дјело Његово, приклањам главу пред вољом Божјом и с љубављу муцам: Ево слуге Господњег! Нека се молитвама Богородице са мном збуде оно што Ти желиш Господе!

Немањино одрицање од сујете овог свијета и светодуховски преображај у Симеоново потпуно предавање хришћанској аскези, моји су оријентир за живот и нада на спасење.

Архипастирство Светог Саве Српског и Светог Нектарија Егинског уче ме како се свецијело љуби Бог, жртвује за ближњег и воли непријатељ; како човјек Христове вјере мора своју архијерејску службу да прекали у ковачкој ватри трпљења и смирења. Животно дјело Светог оца Саве, на мјесту на којем управо стојимо, врачарска ломача преобраћа у неуништиви етар свечовјекољубља који се у најранијем дјетињству коснуо мог срца и неодољиво ме привољева да служим Богу, своме роду и сваком другом човјеку. О плодноности пак Нектаријевог подвига најречитије говоре дјела љубави Божје која се свакодневно изливају из његових нетљених моштију на све који му са вјером и љубављу прибјегавају, у којем броју и сам настојим да будем.

Како да у овом часу не завапим за најмоћнијом подршком коју хришћанин може задобити, неизбројивим хоровима светих мученика и мученица, дјеце и стараца из рода нашега. Да! Њих призивам да ми дају снагу, укријепе вољу, ојачају вјеру, да ме упуте како „до смрти остати вјеран Христу!”

У времену у којем се прихватам епископске службе, на глобалном плану обременењом пандемијом братомржње, инфицираном моћничким управљањем кризама, планетарним миграцијама, крвожедним ратовима уз константну претњу употребе нуклеарног наоружања и хибридних вируса, који се на регионалном, локалном и интерном нивоу рефлектују кроз јавни прогон свега што је предмет вјере, што је Христово, а у нашем случају светосавско, традиционално, благословено; где је љубав жртвована равноправности, а слобода укинута вербално-визуелном агресивном анархијом.

У овом гротлу које прождире све оно чега је епископ оличење и заштита, човјекова нада, као некад апостолска на таласима угроженој лађи, бива доведена у питање. Али тада као да нас иза сна буди крв предака који су преживјели Косовски бој и поручује: И ако смо изгубили царство, душе своје немојмо губити! свједочећи да са Христом и у Цркви увијек има наде.

Тада видимо да је наша нада кроз огањ страдања продрла у сâму генетику светосавског и светолазаревског народног бића и да она није робиња, него извор оптимизма! Зато следећи данас најбоље из рода нашег: митрополита Петра Сарајевског, Вукашина из Клепаца, мученике глирске, јадовинске, пребиловачке, гаравичке; дјецу из Крагујевца, новојављене бачке, оне са острва Пага, из Градишке и Јасеновца, са Бањице и из Варне; малу Милицу из Батајнице и оне из сурдуличког воза, молим се Господу, највећем Мученику под сунцем, да и мени дарује срце које ће ме учинити Његовим чедом и њиховим братом по праштању и љубави.

Поуздано знам да ће они снажити мој дух да будем чувар јединства Цркве којом већ осам стољећа кормилари Свети Сава, очекујући да будемо његови настављачи и бранитељи васељенске саборности православних и пријатељи сваког човјека.

Њиховим молитвама не посрами ме, Господе!

Благодарим Богу за сва учињена ми добротинства знана и незнана, јер без Њега у мом животу никада ништа није бивало.

Прогнани из родног Сарајева огњеном стихијом рата, мир закратко нађосмо у Вршцу, одакле се наша породична лађа витлана животном буром, отиснула до Шведске и тамо скућила.

Ово изнуђено и мучно путовање помогло ми је да још као дјечак схватим сурову озбиљност чињенице да дошљак сам ја на земљи, (Пс 118,19) и пролазник, као сви оци моји (Пс 38,13) и да дани су наши као сјен и нема стајања (I Дн 29, 15). Тако Господ моју тугу обрати у радост, јер разумијех и завољех истину да овдје немамо постојана града, него тражимо онај који ће доћи (Јевр 13, 14) Вишњи Јерусалим, Царство небеско (ср. Откр 21 и 22).

Слава и хвала Господу који ми је даровао дивне родитеље. Мој пут ка Христу утабан је њиховим трудом и благословима. Бог да прости мога оца, блажене успомене Немању, који је био не само подршка мом опредјељењу да у монаштву послужим Богу, већ и изузетни примјер какав Божји слуга треба да буде, јер Му је он „у Духу и Истини“ служио свим срцем и душом цијелом.

Непогрјешиво осјећам како се његова спокојна радост из небеских обитељи данас излива у моју устрепталу душу. Из средине срца изражавам никад довољну захвалност мојој драгој мајци, стаменој хришћанки Нади, која ме је од бременитости своје усрдним молитвама везивала за Христа, а животом по Јеванђељу усмјеравала да неустрашиво ходим путем наших дичних предака, и што је данас овде уз мене. Хвала мојим најрођенијима: сестри Наташи и браћи, оцу Александру и Ђорђу са њиховим породицама што ме воле и што су моја подршка, утјеха и радост.

Дубоку благодарност упућујем незаобилазном неимару на мојој духовној изградњи, Епископу британско-скандинавском г. Доситеју. Хвала на повјерењу и стрпљењу које сте ми увјек указивали, на благословима и старању да учим Богословију у Фочи, а затим теологију у Москви, Атини и Солуну, да будем обучен у ангелски образ и посвећен у све свештене чинове Цркве. Хвала Вам Владико, за доброту срца, благост душе и милосрђе којима сте просвећивали моју таму и зажизали незалазну свјетлост у кандилу моје вјере, у нади да и даље остајете мој ослонац.

Драгом професору, Епископу моравичком г. Антонију, захваљујем за монашки постриг и ђаконско рукоположење, које ми је Господ пружио из његових руку, молитвом да му Бог узврати здрављем и спасењем.

С поштовањем и захвалношћу сјећам се наставника својих који ми проповједаше Ријеч Божју (ср. Јевр 13, 7), као и свих који су примјером, савјетом, молитвом и љубављу допринјели мом *„узрастању у Христу“*. Господина Георгиоса Фустериса, и све који су у овом броју, нека Господ утјешу и обогати непролазним добрима Својим.

Кољенопреклоно благодарим Мајци Божјој што ме је удостојила да у њеној башти – Светој Гори Атонској – проживим најљепши дио мога живота и стекнем залог вјере и љубави за будући труд у Цркви Сина Њезина.

Свесрдно захваљујем хиландарској братији, на челу са мојим незаборавним Герондом, оцем Методијем, што су ме братољубиво примили у свештену обитељ и били моји педагози у подвижништву и назидатељи у Духу Светоме како бих заволио благољепије Дома Господњег.

Благодарим овдје присутном високопреподобном архимандриту Николаосу Лиолиосу, дивном пријатељу нашега народа, човјеку великога срца који је многа добра учинио мојој смјерности током студија у Атини.

Највећу пак захвалност дугујем Богу који је моје стопе усмјерио под Ваше очинске скуте, Најсветији Предстојатељу Цркве Српске Господине Порфирије, да се поучим Вашом вјером и пожртвовањем, укријепим љубављу и видим шта у пракси значи „*свима сам био све, само да кога за Христа и Еванђеље придобијем*“ (ср. I Кор 9). Уздајући се у Ваше молитве и родитељску подршку, вјерујем у сопствени архипастирски успјех.

Захваљујем уваженим изасланицима традиционалних цркава и верских заједница који су својим присуством доказали како је лијепо и красно кад браћа и сестре живе заједно (Пс 132, 1). Благодарим директору Управе за сарадњу с црквама и вјерским заједницама др Владимиру Рогановићу, који је са нама. Од све душе захваљујем свима који ме воле ма гдје живјели, као и вама, који сте учествовали у светој Евхаристији и молим да ме памтите у молитвама.

И, на послетку: Дај ми Господе, марљиво и достојно служење у архијерејском чину, да се никада не постиди Црква Твоја због мене, него да ме радост служења и ревност за Дом Твој не напусти до последњег мог даха. Нека је бескрајна слава Тројичноме Богу, који нас је из небића призвао у живот да Му служимо, да Га исповједамо и љубимо, свјесни да је Он први заволио нас (I Јн 4, 19) и оставио нам љубав за средство којим се осмишљава вријеме, укида смрт, стиче живот вјечни и проповједа једина спасоносна истина да Љубав све побјеђује!

Амин!